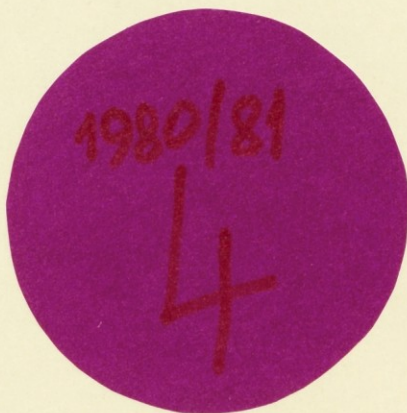

Preproste besede

ČE NE BI BILO KNJIG, NE BI VEDELI ...

ŠENTRUPERT IN NJEGOVA ZGODOVINA

V prelepi dolini Mirne se na prisojnih pobočjih pod Apnenikom, Okrogom in Homom razprostira šentruperški svet. Čeprav so nam kraji znani, jih vseeno naštejmo, kakor so popisani v Krajevnem leksikonu Slovenije:

V dolini pod Šentrupertom je vasica Brinje, nad katero se dviga Vesela gora z lepo romarsko cerkvijo, blizu je Rakovnik z razvalinami gradu, nato Slovenska vas, ki je nekoč imela ime Nemška vas, ter kraja Prelesje in Bistrica. Bolj na zahodu ležita Straža in Trstenik, na severozahodnih pobočjih sta Škrljevo in Ravnik, na vzhodnih pa Dolnje in Gornje Jesenice ter Vrh. Više zadaj proti mejam občin Litija oziroma Sevnica so pa še Zaloka, Zabukovje, Okrog, Draga, Kamnje, Hom in Hrastno.

Šentruperška okolica je bila poseljena gotovo že od najstarejših časov, vendar pa je paleolitska najdba znana samo pri Radečah bolj proti vzhodu, pri Šentjanžu pa je nekaj sledov iz bronzaste dobe pred letom 1000 pr.n.š. Zato pa so toliko bolj številne in tudi pomembne najdbe iz balštatskega časa od osmega do četrtega stoletja pr.n.š. Skoraj v vsakem kraju so se našli ostanki, bodisi grobovi v gomilah bodisi sledovi naselbin. Gotovo so kasneje, od četrtega stoletja pr.n.š. tukaj povsod prebivali keltski Latobiki, čeprav so ostanki njihove kulture v bližnjih predelih znani samo pri Mokronogu. Latobiki so dočakali rimsko zasedbo naših krajev ob začetku našega štetja.

Skozi Šentrupert je vodila ob Mirni rimska stranska cesta iz Trebnjega (Praetorium Latobicorum) proti Sevnici. Ob Mirni so se našli ostanki vodovoda, na Straži pa rimski napis, ki s svojimi imeni dobro in značilno kaže mešanje takratnega prebivalstva: Neki Togivepus - ime je keltsko, sin Optata - to imej je latinsko, in žena Melissa - ime je grško, Gajeva hči - ime je spet latinsko, sta postavila nagrobnik sebi še za življenje - in sinu Speratu - tudi to ime je latinsko, ki je umrl, ko je imel osemnajst let.

Slovanska poselitev od šestega stoletja dalje je bila v teh tako rodovitnih in že od halštatske dobe kultiviranih predelih gotovo zelo gosta, najdbe pa so za sedaj še redke in skromne ter znane le v Tržišču, Kaplji vasi in Mokronogu.

Šentrupert je bil v srednjem veku prafara in se prvič omenja leta 1163. Bil je v salzburški posesti, zato ima tudi salzburškega svetnika Ruperta za cerkvenega patrona. Tudi kraj je dobil po njem ime. Poleg salzburškega gospostva je imel svoja posestva v bližini na Rakovniku tudi Šentpavelski samostan s Koroške, večino cerkva in zemljišč pa je imel v rokah oglejski patriarhat. Cerkev v Šentrupertu je mogočna gotska stavba dvoranskega tipa - kor (prezbiterij) je bil zgrajen okoli leta 1400 in so ga postavili celjski grofje. Velika tridelna obokana ladja dvoranskega tipa pa je bila zgrajena namesto starejše, ki so jo porušili, leta 1497. Oltarji so iz 19. stoletja. V cerkvi je lep nagrobnik rodovine Barbo iz temnega marmorja. Med znamenitimi župnimi upravitelji gre prav gotovo prvo mesto Juriju Slatkonji, ki je bil tudi prošt v Novem mestu in je potem postal dunajski škof. Pri fari je bila tudi šola, ki se omenja že leta 1618, kar je bilo za tiste čase dokaj redko in priča o vnemi ljudi za izobrazbo. Gotske stavbe, večinoma iz poznogotskega razdobja, so tudi podružnične cerkve na Okrogu, v Gornjih Jesenicah in na Vihru pri Homu. Pomembna baročna stavba pa je cerkev na Veseli gori pri Brinju. Zgrajena je bila v začetku 18. stoletja v obliki centralne stavbe z dvema stranskima kapelama. Oltar spada v tip "zlatih oltarjev". Zelo zanimive in skoraj folklorne so freske slikarja Tuška iz Škofje Loke. Oltarne slike pa so delo Metzingerja in Berganta.

V Šentrupertu je od fevdalne gospode živela kot najbolj pomembna rodovina grofov Barbo, ki so prišli iz Italije leta 1490. Rodovina je imela v lasti grad Rakovnik in je že iz Italije prinesla s seboj veliko premoženje.

Iz Šentruperta ali okolice so domaštevili kulturni in javni delavci: na gradu Rakovnik se je leta 1825 rodil Josip Emanuel Barbo - Waxenstein, ki je bil državni poslanec na Dunaju. Kljub svojemu tujemu poreklu pa se je za slovensko kulturo živo zanimal in je med drugim denarno podpiral Slovensko Matico.

Na gradu Kot pri Trsteniku se je 1817 rodil Jožef Stergar kot sin grajskega oskrbnika. Na Dunaju je dovršil pravo in bil nato notar v Kranju. Pri njem je nekaj časa služboval pesnik Simon Jenko. Stergar je napisal veliko nenških člankov in študij o živalih in je bil kot strokovni pisatelj zelo cenjen. Posebno je raziskoval življenje in navade divjega petelina. Umrli je 1899 v Kranju.

Na Brinju se je leta 1840 rodil Leopold Lavoslav Gorenjec, umrl pa je 1886 kot župnik v Adlešičih. Bil je vnet pristaš slovan-ske vzajemnosti in je veliko prevajal iz češčine, poljščine in ruščine. Med vidnimi deli je prevedel v slovenščino Gogoljeve Mrtve duše in prevod objavil pri Slovenski Matici pod psevdonimom Podgoriški.

Iz Prelesja je bil doma zgodovinar Ivan Steklasa (1846 - 1921). Bil je profesor v Karlovcu in Zagrebu ter je v slovenskih časopisih veliko poročal o razmerah na Hrvaškem, pisal pa je tudi o drugih Slovanih. Njegovo življenjsko delo pa je temeljita Zgodovina župnije Šentrupert, ki je izšla leta 1913.

Iz Šentruperta je bil doma dr. Pavel Lunaček (1900 - 1955), ki je za časa NOB organiziral na osvobojenem ozemlju Centralno vojno partizansko bolnico in postal njen upravnik. Bil je tudi član SNOS in AVNOJ. Po vojni si je pridobil veliko zaslug za razvoj moderne ginekologije v slovenski medicini.

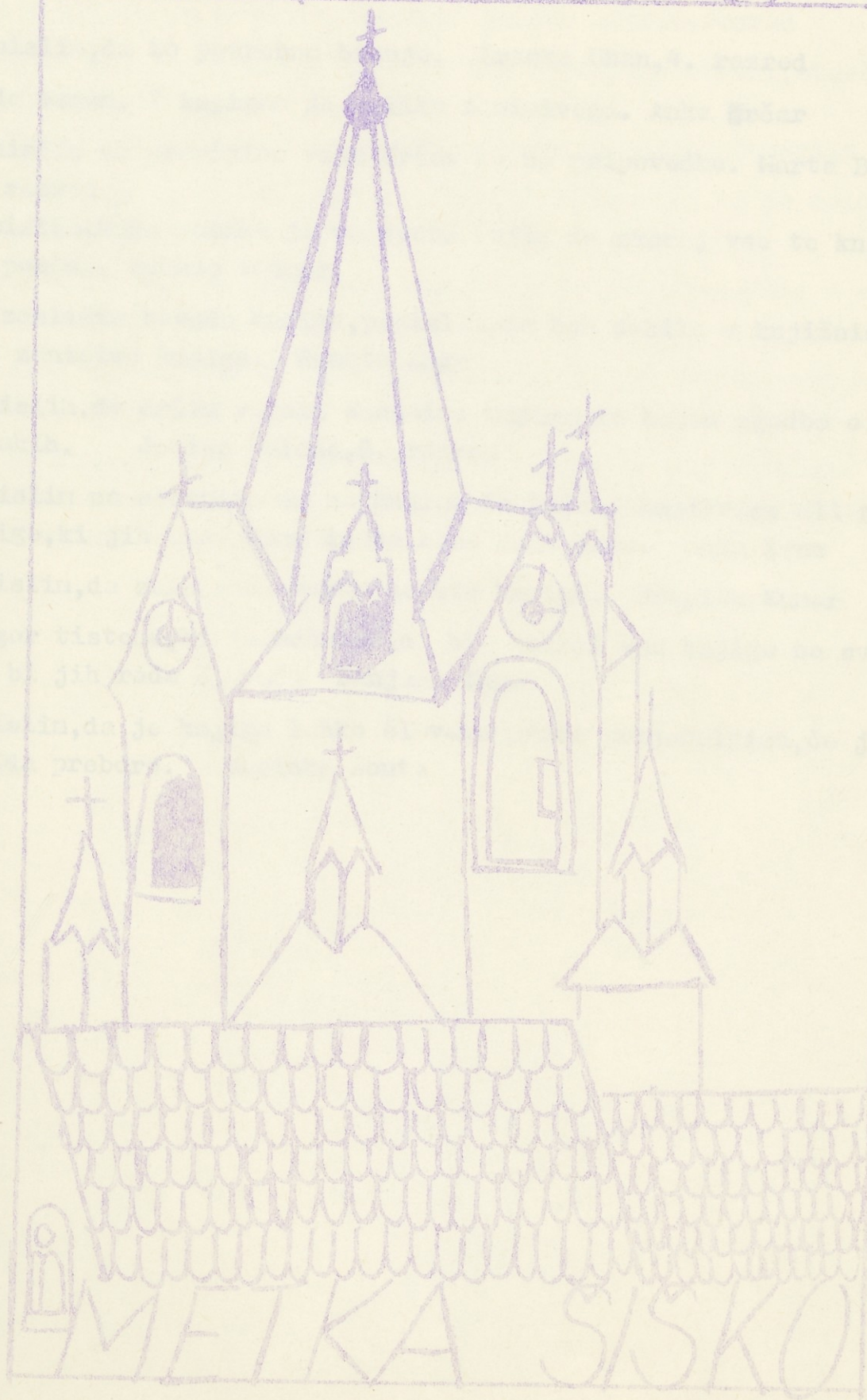
Iz Kamnja pa je doma partizanska pesnica in pisateljica Vida Brest (Majda Peterlin), rojena 1925. leta.

Šentrupert spada v občino Trebnje. Zaradi lepote svoje okolice in zaradi kulturnih znamenitosti, pa tudi zaradi dogodkov iz NOB ta kraj vabi človeka, da ga rad vedno znova obiskuje.

dr. Jože Kastelic

(Ob predstavitvi Šentruperta v pobrateni krajevni skupnosti Prule)

EX LIBRIS

NA KAJ POMISLIŠ, KO ZASLIŠIŠ BESEDO KNJIGA

- Pomislin, da bo potrebno branje. Erenka Uhan, 4. razred
Rada berem. V knjigah je veliko zanimivega. Anka Erčar
Pomislin na pravljice vseh držav in na pripovedke. Marta Bedenc,
6. razred
Pomislin, kako veliko je na svetu knjig in skoraj vse te knjige
so poučne. Nataša Vidnar
Ko zaslišim besedo knjiga, pomislin, da bom dobila v knjižnici kak-
šno zanimivo knjigo. Renata Žago
Pomislin, da držim v roki zanimivo knjigo in berem zgodbo o dveh
junakih. Jovica Kolenc, 8. razred
Pomislin na učbenike in na knjige iz šolske knjižnice ali na
knjige, ki jih imam doma in so zame zelo lepe. Anka Krnc
Pomislin, da zelo rada berem napete knjige. Brigita Kumer
Blagor tistemu, ki ima možnost, da bi prebral vse knjige na svetu!
Jaz bi jih rada čistoč. Danjana Zupan
Pomislin, da je knjiga lahko človeku prava prijateljica, če jo
seveda prebere. Marinka Zonta

P A M E T N I N A S V E T I MLADINSKIM PISATELJEM

Pišite debele in zanimive knjige! Renata Žago, 6. razred

Napišite vesele zgodbe, v katerih naj nastopajo otroci, starši pa tudi učitelji. Martina Ruperčič

Napišite debele knjige in velike pravljice. Mojca Peterlin

Sestavljajte zgodbe, da se bomo ob njih sprostili, ne pa dolgočasili. Martina Krajšek

Napišite še kakšno mladinsko knjigo, ki bo pripovedovala o vojnih časih. Nataša Vidmar

Napišite kakšno pustolovske zgodbe o mladih, ki hočejo vse narediti sami. Tadeja Zupan

Pišite čimbolj napete pustolovske knjige, kjer naj sodeluje kaka skupina otrok. Knjige naj bodo opremljene z barvnimi ilustracijami. Danjana Zupan, 8. razred

O, teh stvari je nešteto! Meni je med vseni najbolj všeč "tema": Naš razred. Dogodkov iz našega razreda je nešteto. Nekaj je lepih, nekaj je posebnih, veliko je veselih in smešnih dogodkov, nekaj pa je tudi "manj lepih", ko ga kaj polomimo. Lepi dogodki so se porajali ob razrednih proslavah, posebni ob tekmovanjih in njihovih uspehih, veselih dogodkov ne zmanjka med glavnin in malini odnori, smešni dogodki pa se porajajo tudi med poukom: Tri nemščini je Jože bral tekst; če bi prevedli, bi bilo pravilno takole: "Otroka, pohitita!" kliče mama iz kuhinje. Ker je Jože bral površno, bi morali prevesti takole: "Otroka, lajajta!" kliče mama iz krav. - Temu smo se zelo smejali. Tisti "manj lepi" dogodki pa so pretepi, saj si tudi naši fantje kdaj "merijo svoje moči". Naš razred je incl lani kar "tradicijo", da smo med vsaki glavnini odnora tekli ven in se skupaj lovili. Najprej smo štel. Eden je štel o palčku, ki sedi na veji in vprašuje o tvojih barvah, drugi o poštarju Abeliju Babeliju, tretji o Eciju Peciju, potem spet o petih podganah in štirih miših... Z nami se ni smel loviti nihče iz drugih razredov in tudi zato je bilo zelo zabavno.

Pravite, zakaj bi si izbrala to temo? Tu se pa vse skupaj zavozlja. Zatojev bi bilo nič koliko. Pač zato, ker o tej poredni stvarci ven nič koliko stvari, saj je to naš razred. Pa menda ja ne mislite, da bi izbrala temo pokopališče?! Vsi v našem razredu smo rojeni za smeh, za šale, nagajivost... Mislin, da ni treba več spraševati s tistim groznim zakajem. Smo vesel razred in vesela stvar gre laže izpod peresa!

Iznašli smo tudi novo igro Naček in miš. Eno igro že poznamo, naša igra pa je taka: za šolo je betonska jama, okoli nje pa so razpostavljeni železni drogovi. Tisti, ki je zadnji prišel v jano, je bil naček, v jani pa smo bile miši. Kdor se je dotaknil železnih drogov, ga je naček lahko ulovil, a mu navadno to ni uspelo. Večkrat smo se domenili, da eden na skrivaj steče iz jame, medtem ko pa je naček lovil pobegnjenca, smo ni ušli ven in spet noter, pa v n... To igro se sedaj igrajo tudi drugi, a začetniki pa smo bili mi.

Pa recite, če ni veliko zanimivosti!

Tadeja Zupan, 6. razred

Č E B I B I L P I S A T E L J , B I P I S A L O . . .

Napisal bi knjigo o našem lepem življenju. Včasih mi doma pripovedujejo, kako so živeli v času vojne in prej. Pilo jim je hudo, večkrat so bili lačni kot pa siti. Zdaj pa imamo otroci vsega dovolj in smo srečni kakor ptički, ki letajo po zraku. Gremo lahko, kamor hočemo, delamo lahko, kar hočemo, imamo dovolj jesti in piti. Zato nismo nikdar lačni in jemo lahko, kadar hočemo. In prav o tem bi napisal knjigo.

Stane Uršič, 6. razred

Ker že od rojstva živim na deželi in imamo doma tudi nekaj zemlje, katero tudi jaz z veseljem obdelujem in obenem spoznavam okolico svojega doma, bi tudi v knjigi, če bi jo napisal, uporabil to snov.

Tako knjigo pa bi z veseljem pisal, ker z zanimanjem opazujem rastline, ki rastejo na njivah, rože na vrtu in domače živali, ki se mi zdijo še bolj zanimive. Tudi na svoji poti proti šoli, ki polje čez travnike in polja in jo zelo zanimiva, lahko opazujem naravo.

Mislil, da bi mi dala pokrajina, v kateri živim, dosti snovi, da bi lahko napisal zanimivo knjigo.

Slavko Zihorl, 6. razred

Napisal bi znanstveno knjigo o naravi. Opisoval bi o živalih, ki živijo na deželi. Napisal bi, koliko let živijo, kako se razmnožujejo in kdo so njihovi sovražniki. Pisal bi o življenju v gozdovih, v rekah in potokih ter o udomačenih živalih. V knjigi bi bile tudi fotografije živali.

Tako knjigo bi zato rad napisal, da bi otroci v mestih lahko veliko zvedeli o življenju na deželi in tudi zato, ker rad delam na kmetiji in rad opazujem naravo.

Jože Skarja, 6. razred

Pisala bi knjige o živalih.

Najraje bi pisala o psičku Muriju. Ta psiček je majhen. Je črne barve, nogice pa ima bele. Mama pravi, da ima copatke. Star je pet mesecev. Najraje ima mleko, če pa ni mleka, pa kruh in še kaj drugega. Muri že laja. Če bi ga dražila, bi že malo ugriznil. Zato ga ne smem dražiti. Najraje hodi za mano, če ne pa ni doma, pa za Pikijon. Za mano hodi zato najraje, ker mu dam veliko mleka. Muri kar ve, kje bo dobil več mleka.

Knjige o živalih bi zato rada pisala, ker imam rada živali, najraje pa imam psička Murija.

Berta Ranovš, 6. razred

Opisovala bi svoje življenje. Potovala sem od kraja do kraja, od države do države. Pisala bi, kako sem se poslovila od švicarske šole in kako so me sprejeli v slovenski osnovni šoli. Napisala bi nešteto reči o življenju v mestu, kjer smo prej v Švici stanovali. Na koncu pa bi opisala življenje v Jugoslaviji na deželi, kjer zdaj živim. Ugotovila sem, da se še lepše živi na deželi kot mestih.

Tudi pisatelji večkrat pišejo o svojem življenju, zato bi tudi jaz pisala o tem, kar sem sama doživela.

Darja Tonažin, 6. razred

Napisala bi knjigo o svojem otroštvu. Velikokrat sem kaj ušpičila materi ali očetu. Zelo rada sem nagajala sestri, ko se je učila. Bila sem pač še najhna in polna vragolij.

Marinka Škarja, 6. razred

Že sedaj rada pišem hudonušne spise. Pišem o raznih dogodivščinah, ki so seveda po svoje smešne. Če bi bila pisateljica, bi opisala dogodivščine iz otroških let, ki bi jih tudi hudonušno obarvala, da bi se vsi otroci ob takih knjigah nasmejali in bi jih radi brali.

Melita Breznikar, 6. razred

Pisala bi take knjige ali zgodbe, ki bi jih posebno otroci radi brali. Seveda bi pisala samo za mladino in nogoče bi knjige tudi same ilustrirala. Pisala bi predvsem znamenstveno fantastične zgodbe. V njih bi nastopali zvezki, šolske potrebščine, pohištvo, telovadno orodje, stavbe, avtomobili, planeti, pa še mnogo drugih stvari. Ti predmeti bi z nojo pomočjo dobili roke, noge, usta, nos, ušesa in lase. Začeli bi hoditi po cestah in se pogovarjati. Včasih bi v te zgodbe vrinila tudi noje prijateljice, ki bi s tem dobile antene na glavah, rope v ušesih, prodale v trebuhu in še mnogo drugih stvari. Vse to bi napisala v humorističnem tonu. Take knjige pa bi pisala zato, ker si takih knjig želim, da bi jih brala in ker že zdaj napišem kak spis o podobnih stvareh. Kaže, da sem v teh spisih še kar uspešna, saj so mi kakšnega že objavili.

Bi radi brali take knjige in zgodbe? So vam všeč? Počakajte, da odrastem, nogoče bom pa le pisateljica. Toga si tudi jaz želim.

Martina Ruparčič, 6. razred

Pisala bi o raznih dogodkih iz otroštva. Zdaj se mi, da je otroštvo tako brezskrbno in zanimivo, da mi ne bi znanjalo snovi za pisanje. Otroci se nikoli ne naveličajo svojih punčk, medvedkov in gugalnic. Če jih popeljeno v naravo, je zanje tam vse zanimivo. Svojega otroštva se pa zavedam šele takrat, ko je že mino in takrat oživijo v nas najlepši dogodki iz otroških let.

Martina Krajšek, 6. razred

Rada bi bila pesnica. Pisala bi predvsem borbene pesmi, ki bi pri povedovale, kako so matere jokale za svojimi otroki in kako je okupator pobijal ljudi. Če pa bi bila pisateljica, pa bi pisala tudi o znamenitostih našega kraja. To bi bila knjiga za turiste. Pisala pa bi tudi o naši gotski cerkvi in o freskah v cerkvi na Vihru ter o naravnih lepotah našega kraja in njegove okolice.

Suzana Lokar, 6. razred

Če bi bila jaz pisateljica, bi napisala knjigo, ki bi opisovala partizane. Opisovala bi dogodke iz vojnih dni. Opisovala bi, kako so partizani ljubili svobodo, kako so se borili.

O tem bi rada opisovala zato, ker rada berem napete in lepe zgodbe iz vojnih časov. Mislim, da bi mi take zgodbe uspelo.

Nataša Vidmar, 6. razred

Napisala bi knjigo o živalih, ki živijo v dolini. Vsek dan pa pridejo na hrib, ki se vzdiguje nad dolino, ljudje in po hribu stresajo celo tono odpadkov. Ljudje urejajo. Odpadki pa še vedno drsijo po hribu in zasipavajo dolino. Živali v dolini muči osamljenost in začnejo se pobijati. Na koncu ostanejo le dva: lepa, mlada muca in očarljivi muc. Zaljubita se drug v drugega in poskušata priplezati po gori odpadkov na vrh hriba. Njuno hropenje po nečem, kar je še daleč, a dosegljivo, in ljubezen premagata odpadke. Mačji par končno pride na cilj in za njunim odhodom se v dolino vsipljejo odpadki in popolnoma prekrijejo dolino.

Vse, kar se je dogajalo v tej dolini, je umrlo, izničilo se je. To knjigo bi napisala kot svarilo, kajti če bomo še naprej tako živeli kot zdaj, bomo eksplodirali ali pa vsi umrli zaradi onesnaženosti narave.

Izničili bomo sami sebe.

Metka Šiškto, 6. razred

V P I O N I R S K I K N J I Ž N I C I

V pionirsko knjižnico sem na šoli začel zahajati že v prvem razredu. Takrat nam je knjižničar velikokrat bral knjige. Takrat sem postal prijatelj knjig. Najraje berem prtizanske knjige in pravljice. Prebral sem že veliko knjig. Od tistih, ki sem jih prebral iz šolske knjižnice, mi je bila najbolj všeč Dogodivščine partizanskega šoferja. Pisatelj opisuje samega sebe, kako je vozil v partizanih. V knjižnici rad brskam po Knjigi rekordov. Rad bežem tudi posmi. Kakšno posem se tudi naučim. Včasih si sam izberem knjigo, včasih pa mi tovariš kakšno poišče. V šolsko knjižnico bom hodil, dokler bom učenec osnovne šole, potem pa bom začel obiskovati kakšno drugo knjižnico, saj ne bi mogel živeti brez branja.

Janko Škarja, peti razred

Vsako sredo hodim v knjižnico. Vzamem po tri knjige. Rad jih berem, ker so lepe in imajo barvne ilustracije. Če je kakšna knjiga že raztrgana, jo zavijem. Vse knjige imam na mizi, kjer pišem domačo nalogo. Pridno pazim, da knjig ne umažem ali popacam.

Jožek Radovan, tretji razred

Prebral sem že veliko knjig. Najraje berem zgodbe iz narodnoosvobodilne borbe. Te knjige dobivam v pionirski knjižnici. Tudi oče mi je že kupil veliko knjig. Levi in desni klovn mi je bila posebno lepa, pa ne zato, ker ima veliko ilustracij, ampak zato, ker je smešna.

Franci Zupančič, tretji razred

Ko sem se v prvem razredu naučila brati, sem se že začela zanimati za knjige.

Veliko slikanic sem dobila za rojstni dan. Skoraj ni dneva, da ne bi vsaj malo brala. Kar navadila sem se, da vsak večer, preden zaspim, preberem vsaj nekaj listov.

Ker doma nimam veliko knjig, rada zahajam v šolsko knjižnico. Rada imam vse knjige, zlasti še tiste, ki so iz NOB.

Prepričana sem, da ne bom izgubila veselja do branja.

Mira Krajšek, četrti razred

Najraje berem partizansko zgodbe. Med njimi je tudi knjiga Mule. Knjiga opisuje tudi o trmastih mulah, ki so bile včasih partizanom za samo napoto, včasih pa so jim rešile življenje. Bile so vseh muh polne, zato sem to knjigo tudi najraje bral. Spoznal sem, kako so živali lahko tudi koristne.

Lojze Kašič, četrti razred

Knjiga Pravlјice iz mačje preje Svetlane Makarovič mi je najbolj všeč.

V knjigi je nešteto zgodbic. Pri nekaterih misliš, da se je vse resnično dogajalo. Med njimi je tudi zgodba Polh si sposodi hruško. Ta zgodba pripoveduje, kako se je polh norčeval iz hrušk. Pa je prišla zima in je bil lačen. Sposodil si je hruške od polhov, ni jih pa vrnil. Zato so polhi prišli k njemu in v naslednji jeseni sami vzeli hruške.

Zgodbica je napisana tako, kot da bi se pred teboj dogajala.

Suzana Sinkovič, četrti razred

Že ko sem bil majhen, sem rad poslušal pravljice. Kasneje pa sem že sam prebral kakšno zgodbico. Sedaj pa rad berem knjige iz NOB, všeč pa so mi tudi hudomušne. Moja najljubša knjiga pa je Rdoča pest. Prebral sem jo že večkrat in ob vsakem branju se česa naučim.

Vsem mladim bralcem svetujem, da to in še kakšno drugo knjigo večkrat preberejo.

Damjan Breznikar, četrti razred

KNJIGE TUDI ZA SLEPE

Moj oče je slep. Oslepel je, ko je bil star 17 let. Ko se je po nesreči pozdravil, je šel takoj v šolo za slepe ljudi. Tam se je naučil Brailovo, Kleinovo in Hebeldovo pisavo. Naučil se je tudi pisati s pisalnim strojem. Bere tudi svoje časopise in knjige. V teh knjigah so povesti, včasih je vsebina političnega značaja, so pa tudi razni priročniki, v katerih tudi slepi najdejo različne nasvete. Knjige so napisane največ v Brailovi pisavi, ker je ta pisava najbolj poznana. Knjiga pa je včasih lahko taka kot časopis, ki opisuje razne dogodivščine. Večkrat nam otrokom bere o kakih dogodkih, pa tudi povesti ali pesmi, ki so jih sestavili slepi pisatelji in pesniki.

S časopisi in knjigami si moj oče krajša čas, zato mu veliko pomenijo.

Brigita Kumer, osmi razred

Meni knjiga veliko pomeni.

Naša učiteljica je imela v prvem razredu tudi nekaj svojih knjig, ki smo si jih sposojali pri njej. Tako smo se naučili bolje brati. Knjige so bile tanke, zato si jo kmalu prebral in si sposodil drugo. Nato sem začela hoditi v knjižnico. Vanjo sem redno hodila in s tem je naraščalo moje zanimanje za knjige. Skoraj z vsako knjigo postaneš bogatejši. Sprva sem imela najrajši pravljice, nato sem se navduševala nad partizanskimi zgodbami, sedaj pa imam najraje pustolovske. Ker zelo rada berem, mi včasih mama pravi, naj ne berem toliko. A jaz se ne morem ločiti od knjig. Vsako leto tudi tekmujem za bralno značko.

Anka Rugelj, šesti razred

Prebral sem veliko knjig. Najbolj mi je všeč knjiga z naslovom Ovčar Runo. Opisuje potepuškega psa. Zgodba je zelo napeta. Všeč mi je bilo, ker je Runo znal skakati čez ograjo.

Bogdan Brcar, tretji razred

V P I O N I R S K I K N J I Ž N I C I

Na naši šoli včasih učenci višjih razredov pomagamo knjižničarju. Nemalokrat zaidem v knjižnico tudi jaz. Včasih zaradi potrebe po zavijanju knjig, še raje pa sem tkrat, ko moram včasih vpisovati na kartončke številke knjig, ki jih učenci, ki pridejo v knjižnico, vzamejo.

Takrat, ko ni v knjižnici nobenega obiskovalca, brskam po polih in pregledam nekaj knjig - skoraj vse tiste, ki so iz NOB, fantazijske, pustolovske pa tudi druge.

Če obiskovalcev še vedno ni, si na hitro izberem kakšno knjigo in že se zatopim v branje. Toda kmalu me že premoti prva trkanje in skozi vrata se zvrstijo mlajši učenci; že je treba pripraviti kartončke. Zanimivo je medtem tudi gledati, kakšne knjige so vseč mladim bralcem - prav vse vrste izbirajo in jim zato ni treba preveč dolgo izbirati. Ugotovila sem že tudi, da mlajši pionirji pogosteje hodijo v knjižnico kot pa starejši - verjetno imajo ti že premalo časa, ker je že dosti učenja. Mlajši tudi več knjig naenkrat vzamejo kot pa starejši. Prav začudila sem se, ko je zadnjič učenec iz drugega razreda vrnil kar celo skladovnico knjig.

Kmalu je ura končana in tudi bralci že vsi zapustijo knjižnico. Za konec pa si še vpišem knjigo, ki sem jo začela brati, ko navdušenih bralcev v knjižnici še ni bilo.

Damjana Zupan

O K N J I G A H Z A B R A L N O Z N A Č K O

Kar nekaj knjig je treba temeljito prebrati, da lahko teknuješ za bralno značko. Seveda pa morajo pred tem naši mentorji dobro premisliti, katere knjige so najbolj primerne za posamezen razred.

Za bralno značko sem teknovala vseh osem let in ni bilo knjige, ki je ne bi pred tekmovanjem z veseljem prebrala.

Zadnje čase najdemo v knjigarnah precej novih knjig, ki so jih napisali naši pisatelji in so šele v prvi izdaji. Ne smemo pa pozabiti na naše najboljše starejše ustvarjalce. Teh je v programu za tekmovanje manj. Lahko bi bilo v izboru knjig za bralno značko še več del drugih jugoslovanskih avtorjev - ne le slo-

venskih, pa tudi dela tujih pisateljev niso napačna.

Predvsem pa mi je všeč to, da si lahko izbiramo med dvema ali tremi knjigami - če ti kakšna ni všeč, si lahko enostavno izbereš neko drugo knjigo.

Kljub tem pripombam pa lahko rečem, da so knjige za vse razrede dobro izbrane in pritegnejo precej mladih bralcev, najbolj vzpodbudna pa je ugotovitev, da večina tekmovalcev tekmovanje tudi konča - osvoji bralno značko.

Damjana Zupan

T O J E B I L O P R E S E N E Č E N J E

Včasih se presenečenja vrste kar eno za drugim. Nekatera so večja, druga manjša, spet tretja pa so tako neznatna, da se jih niti ne zavedamo, a vseeno so.

Tudi jaz doživim dosti presenečenj. Eno največjih je bilo nekakega dne, ko...

Urini kazalci so se bližali osmi. Po televiziji se je že iztekal TV-dnevnik in zato sem se že odpravljala spat, kajti vedela sem, da bom morala zjutraj že zgodaj vstati. A - ne vem, kaj je bilo, da sem še nekoliko trenutkov postala pred televizorjem: ravno takrat so predstavljali novo knjigo Naš malček. Ko so prikazali nekaj strani v knjigi, je za trenutek švignila mimo mene znana slika. "Poglej jo, Damjano!" je vzkliknil očka. "To knjigo imam tudi jaz, a ker še nisem listal po njej, slike seveda nisem videl. Takoj jo prinesem."

Čez nekaj trenutkov smo že poiskali pravo stran v knjigi in naslednji hip se je prikazala "mala jaz", ko sedim na vratu očkovega prijatelja in držim v roki papirnato letalo. To sliko dobro poznam, ker je bila pred nekaj leti objavljena v reviji Otrok in družina. Največ smeha pa je bilo na račun stavka, ki je pod sliko; tam seveda piše, da je tisti, ki me nosi, moj očka. Ura se je pomaknila že daleč čez osmo. Tista slika me je tako presenetila, da še dolgo nisem mogla zaspati.

Damjana Zupan, osmi razred

KNJIGA , KI JE NEKAJ POSEBNEGA

Ko je šel nekega dne očka na Koroško, kjer je bila proslava v čast pisateljema Prežihu in Suhodolčanu, je bilo že precej pozno, ko se je vrnil in sem ga videla šele zgodaj zjutraj, ko me je nenadoma zbudil.

Ko sva se s sestro počasi zdramili, nama je očka potisnil v roke dva zavitka in rekel:

"To je pa dala pisateljica Kristina Brenkova."

"Kako pa to, saj naju sploh ne pozna," sva se čudili, ko sva zavitka odvijali.

"Pravzaprav vaju pozna, saj ji velikokrat govorim o vaju," ~~na~~ma je očka pojasnil.

Medtem sva že razvili zavitka in pred nama sta se prikazali dve novi in lepi knjigi. Meni je bila namenjena večja - Stare grške bajke, ki jo je prevedla pisateljica sama. Na prvi strani je bil pisateljičin podpis. Zraven je nalepljena tudi slička, na kateri piše: Ex libris, Kristina Brenkova.

Hvaležna sem pisateljici, ki mi je podarila tako lepo knjigo.

Damjana Zupan, 8. razred

KNJIGA , KI ME JE PRITEGNILA

Ob koncu počitnic si med velikim kupom knjig kar nisem mogla izbrati prave, ki bi mi lahko bila zelo všeč.

Po dolgem času sem našla knjigo z naslovom Frideric Chopin. Spomnila sem se, kako zelo rada igram Chopinove melodije na klavir, zato sem trdno stisnila knjigo, da se ne bi premislila in kmalu sem jo že z navdušenjem brala.

V knjigi je več skladateljevih slik pa tudi slika njegoveroke. Ob branju knjige sem se zelo čudila, kako je Chopin že tako zgodaj znal igrati na klavir, hkrati pa tudi pisati melodije in improvizirati.

Čudim se temu, kako je mogel že kot deček povsod požeti toliko slave.

Že po nekaj prebranih straneh sem se odločila, da bom odslej še raje poslušala Chopinove skladbe in še raje igrala na klavir, saj ob njegovih skladbah zares uživam.

Damjana Zupan, 8. razred

K N J I G A, K I J E N E K A J P O S E B N E G A

V vsaki knjigi je nekaj posebnega, toda knjiga SOS za našo Zemljo je ena sama posebnost. V njej ne pišejo takih stvari kot v drugih knjigah pa tudi ilustracije so posebnost.

Zdaj pa od začetka. Kaj v njej sploh piše? O besedi EKOLOGIJA, o prehranbeni verigi in kar je najpomembnejše - o onesnaževanju okolja.

Predvsem se lahko zamisliš ob uvodni besedi in pri naslovih Hitro na pomoč, sicer bo umrla. Žalostna je slika ob naslovu: fotografija Zemlje in na njej velik obliž, ki je čisto pravi, in je zares prilepljen. Verjetno pa bo kmalu takih obližev premalo in se bo zgodilo to, kar piše v uvodu: "Človeštvo je zdaj podobno človeku, ki sam žaga vejo, na kateri sedi na drevesu." Da. Res. S tem ko odvržeš papirček, malo zarežeš z žago v to debelo vejo in ljudje spet za malo zdrsnemo proti mogočnemu prepadu. Sicer pa, sami boste za-slutili, da nekako res drsimo proti prepadu. Zato vzemite v roke knjigo SOS in poiščite rešitev. V knjigi pa so še druge zanimivosti: o ekologiji si lahko preberete pod počenim jajcem, katerega polovico moramo dvigniti. Knjigo lahko "raztegnemo". Dvigati moramo zaveso, pod katero sedi žaba. Prehranbeno verigo lahko potegnemo iz knjige, na petih členih so sličice: dvigati se morajo pokrovčki, pod katerimi so slike v zvezi z vsebino... Zaradi vsega tega je knjiga prav vznemirljiva. Upajmo pa, da se bo nekakšno geslo knjige tudi uresničilo: Z združenimi močmi bomo obvarovali naravo in življenje.

Tadeja Zupan, šesti razred

Pri nas domainano veliko knjig, najbolj všeč pa mi je knjiga Deklicana sončnem žarku. Knjigo je napisal Anton Ingolič. Ko je obiskal našo šolo, se je v knjigo tudi podpisal. V knjigi so zelo lepe ilustracije, ki jih je napravila Lidija Osterc. Knjiga ima živahno vsebino. Govori o deklici Maši, ki je imela zelo dobro srce.

Zelim si, da bi lahko prebrala še veliko knjig.

Milena Kotar, četrti razred

K O S E O D P R E S T A R A S K R I N J A

Včasih, kadar sem na Gorenjskem, me kar prime, da bi šla po stopnicah navzgor in ...

"Da, šla bom," si mislim in čez nekaj sekund sem že v prvem nadstropju našega vikenda in jemljem iz naše stare skrinje razne predmete. Pred mano leži veliko knjig, ki jih je skrinja skoraj čisto polna. Zanimivost teh knjig pa je, da so skoraj vse izšle pred več kot 20 leti, najstarejše pa so moji predniki brali že v začetku tega stoletja. Odločim se za manjši kup in ga dam iz skrinje. Ogledam si vsako knjigo posebej, še posebej pa me zanima letnica njenega izida in pisatelji, ki so knjige napisali. Na poseben kupček dam knjige, ki so mi najbolj všeč. To so največkrat dela pisateljev iz začetka tega stoletja. Pa tudi kakšnih pustolovskih ne manjka na kupčku.

Če imam še dosti časa, pregledam še ostale knjige in najlepše dam na kupček poleg prejšnjih najlepših. Izbire imam seveda veliko, čeprav sem prebrala že kar dosti knjig iz te skrinje.

Čisto na koncu izberem iz kupčka najlepših knjig kaki dve ali tri in zaprem skrinjo in je vse tako, kot je bilo prej.

Skrinja mora počakati kakšen dan ali dva, največ en teden. Kajti knjige, ki jih izberem, so prebrane v zelo kratkem času, čeprav obsegajo dosti strani. So pač te knjige zelo zanimive.

Damjana Zupan, 8. razred

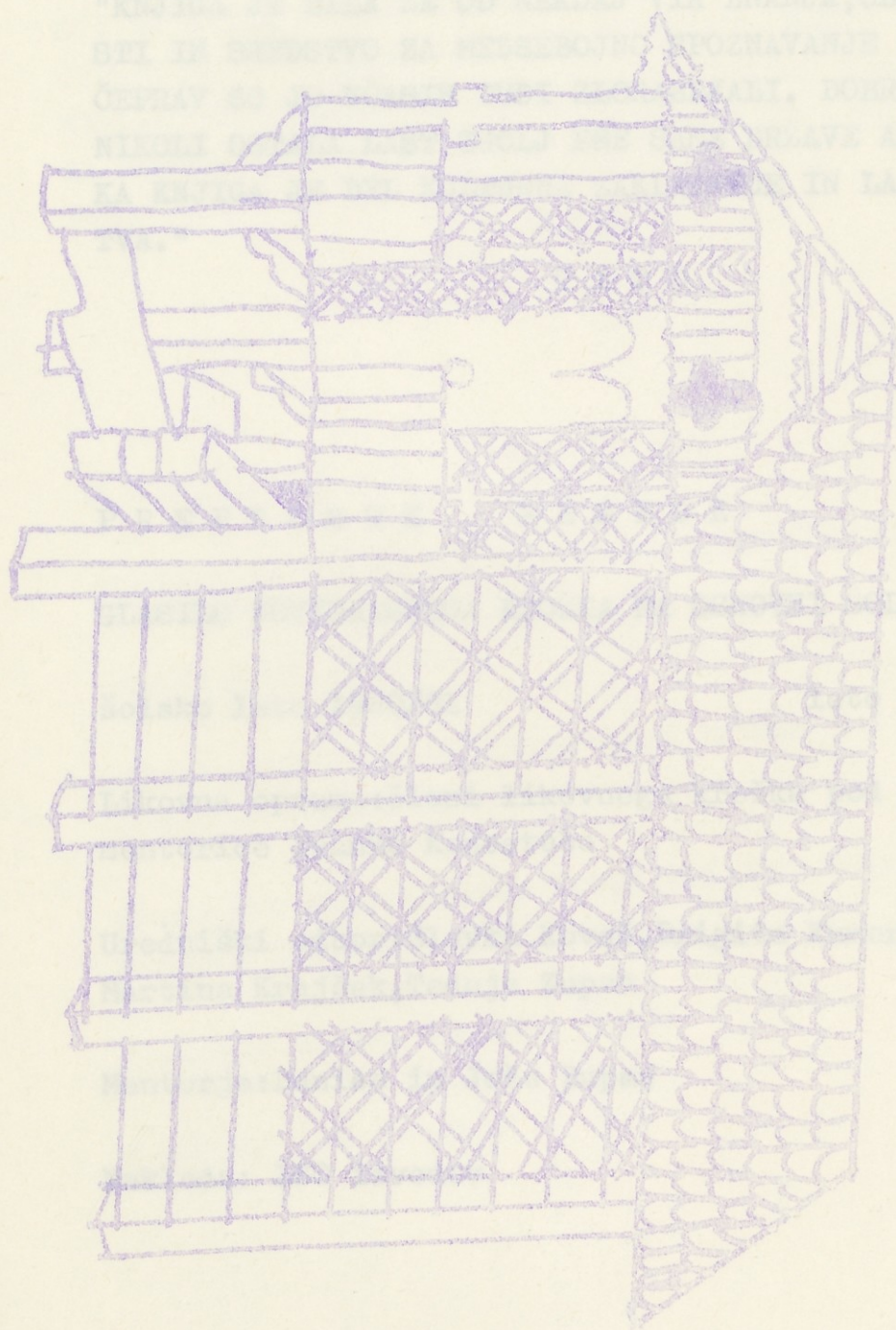
S T A R A K U H A R S K A K N J I G A

Pri nas je bila včasih gostilna, zato je bilo treba gostom tudi dobro skuhati. Pri hiši je še ostala Slovenska kuharica, ki jo je izdala Jugoslovanska knjigarna 1923. leta. Vezana je v karton. S pomočjo te knjige še zdaj večkrat kaj spečemo. Ta knjiga obsega čez šeststo strani. V njej so recepti za domače jedi, za torte, peciva, gobove in ribje juhe, zadaj pa so še primerne jedi za posamezne mesece. V knjigi je zraven receptov tudi veliko slik, da si lahko predstavljaš, kakšna je približno tista jed, ki je pripravljena.

To knjigo je imela še moja stara mama, ko se je šolala v gospodinjski šoli in jo je tam rabila, s pomočjo te knjige pa je najbrž skuhala tudi doma. Knjiga hrani mnogo dobrih receptov.

Nataša Vidmar, 6. razred

LA LIPNO

IVANKA KOGJANČIČ

"KNJIGA JE BILA ŽE OD NEKDAJ VIR ZNANJA, ČLOVEČNOSTI, MODROSTI IN SREDSTVO ZA MEDSEBOJNO SPOZNAVANJE IN ZBLIŽEVANJE, ČEPRAV SO JO VČASIH TUDI ZLORABLJALI. DOBRA KNJIGA ...NI NIKOLI OSTALA LAST ZGOLJ ENE SAME DRŽAVE ALI NARODA... TAKA KNJIGA JE DEL KULTURNE ZAKLADNICE IN LAST VSEGA ČLOVEŠTVA."

T I T O

P R E P R O S T E B E S E D E

GLASILO NOVINARSKEGA KROŽKA NA OSNOVNI ŠOLI ŠENTRUPERT

šolsko leto 1980/81

leto XI. številka 4

Likovna oprema: člani likovnega krožka pod vodstvom mentorice Ivanke Konestabo

Uredniški odbor: Slavka Kovač, Brigita Kumer, Damjana Zupan, Martina Krajšek, Tadeja Zupan

Mentorja: Danica in Jože Zupan

Naklada: 180 izvodov

"KNJIGA JE BILA ŽE OD NEKDAJ VIR ZNANJA, ČLOVEČNOSTI, MODROSTI IN SREDSTVO ZA MEDSEBOJNO SPOZNAVANJE IN ZBLIŽEVANJE, ČEPRAV SO JO VČASIH TUDI ZLORABLJALI. DOBRA KNJIGA ...NI NIKOLI OSTALA LAST ZGOLJ ENE SAME DRŽAVE ALI NARODA... TAKA KNJIGA JE DEL KULTURNE ZAKLADNICE IN LAST VSEGA ČLOVEŠTVA."

T I T O

P R E P R O S T E B E S E D E

GLASILO NOVINARSKEGA KROŽKA NA OSNOVNI ŠOLI ŠENTRUPERT

šolsko leto 1980/81

leto XI. številka 4

Likovna oprema: člani likovnega krožka pod vodstvom mentorice Ivanke Konestabo

Uredniški odbor: Slavka Kovač, Brigita Kumer, Damjana Zupan, Martina Krajšek, Tadeja Zupan

Mentorja: Danica in Jože Zupan

Naklada: 180 izvodov